

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

08 вересня 2022 року

м. Львів

№ 63/23-р/к

Справа № 63/9-02-145-2021

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради (надалі - КП «Здолбунівкомуненергія», Підприємство) за період діяльності впродовж 2020-2021рр. та січня-липня 2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування в територіальних (географічних) межах м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області, де розташовані теплопостачальні мережі, що знаходяться у його володінні та/або користуванні, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

Як наслідок, КП «Здолбунівкомуненергія» має змогу самостійно визначати умови надання послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування.

При цьому, КП «Здолбунівкомуненергія» встановило плату за послуги з централізованого опалення місць загального користування лише споживачам, які користуються централізованим теплопостачанням та не мають квартирних засобів обліку тепла, (з загальнобудинковим лічильником обліку теплової енергії), що призводить до ущемлення інтересів споживачів, які не мають альтернативи, оскільки платять згідно показань загальнобудинкового лічильника пропорційно площі своєї квартири, і всі витрати теплової енергії на опалення місць загального користування, а також втрати теплової енергії у трубопроводах та в обладнанні внутрішньобудинкової системи опалення поза межами опалюваних приміщень, розподілені лише на цих споживачів.

Крім цього, Підприємство не вживало належних заходів, спрямованих на укладення договорів на постачання теплової енергії з усіма споживачами зазначених послуг (у тому числі на опалення транзитних трубопроводів), внаслідок чого Підприємство неправомірно здійснювало нарахування плати за послуги постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць

загального користування, що призводило до додаткового фінансового навантаження на окремих споживачів, завищення їм вартості послуг.

На КП «Здолбунівкомуненергія» накладено штраф у розмірі [REDACTED].

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Колегія), розглянувши матеріали справи № 63/9-02-145-2021 про порушення КП «Здолбунівкомуненергія» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (у тому числі подання відділу досліджень і розслідувань в Рівненській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.08.2022 № 63-03/71п з попередніми висновками у справі № 63/9-02-145-2021 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (надалі – Подання з попередніми висновками)),

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) За дорученням Голови Антимонопольного комітету України від 18.09.2021 за № 14-01/317-АМ (вх. № 63-14/181-Б від 19.08.2021) відділом досліджень і розслідувань в Рівненській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) здійснено розгляд заяви гр. [REDACTED] щодо правомірності дій комунального підприємства «Здолбунівкомуненергія» при нарахуванні плати за послуги з постачання теплової енергії мешканцям вищезазначеного будинку та щодо наявності ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку комунального підприємства «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]).
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 21.12.2021 № 63/161-рп/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення комунальним підприємством «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради (надалі - КП «Здолбунівкомуненергія», Підприємство) порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на регіональному ринку послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, а саме щодо:
 - дій, які полягають у встановленні плати за послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення місць загального користування у багатоквартирних будинках з частковим централізованим опаленням лише споживачам, які користуються централізованим теплопостачанням та не мають квартирних засобів обліку тепла (із загальнобудинковим лічильником обліку теплової енергії);
 - бездіяльності, яка полягає у невжитті належних заходів, спрямованих на укладення договорів на постачання теплової енергії з усіма споживачами

зазначених послуг у багатоквартирних будинках (у тому числі постачання теплової енергії на опалення місць загального користування та транзитних трубопроводів).

- (3) Листом від 22.12.2021 за № 63-02/6739 повідомлено Підприємство про початок розгляду справи № 63/9-02-145-2021 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та направлено копію розпорядження.
- (4) Листом від 17.08.2022 № 63-02/1454 надіслано Відповідачу подання з попередніми висновками у Справі.

2. СТОРОНИ

- (5) Відповідачем у справі є комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради, яке здійснює свою діяльність на ринку послуг у сфері теплопостачання в територіальних межах міста Здолбунів Рівненського району Рівненської області адреса: [REDACTED]
- (6) КП «Здолбунівкомуненергія» відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є юридичною особою; [REDACTED]
- (7) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Здолбунівкомуненергія» є суб'єктом господарювання.
- (8) Заявником є гр. [REDACTED] (Заявник). Заявник є споживачем КП «Здолбунівкомуненергія», оскільки є власником [REDACTED].

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (надалі – Методика), з урахуванням особливостей, визначених пунктом 2.2 цієї Методики, здійснено дослідження становища КП «Здолбунівкомуненергія» на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування.

Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

- (10) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (11) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Здолбунівкомуненергія» є суб'єктом господарювання, який надає послуги з

постачання теплової енергії зокрема, постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування.

- (12) Об'єктом аналізу є КП «Здолбунівкомуненергія» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування.

Перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (13) У відповідності до Методики, перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих, умов реалізації та цін.
- (15) Послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування надаються КП «Здолбунівкомуненергія» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Здолбунівкомуненергія».
- (16) Послуги з теплопостачання, зокрема, постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування розглядаються, як товар, який за споживчими властивостями не має товарів - замінників.
- (17) Отже, товаром, щодо якого визначалось монопольне (домінуюче) становище є послуги з теплопостачання, зокрема, постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування.

Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (18) Споживачами послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування у м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області є юридичні та фізичні особи, які отримують, або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Здолбунівкомуненергія» внаслідок того, що системи теплозабезпечення їх приміщень (житлових та нежитлових) приєднані (підключені) саме до теплових мереж КП «Здолбунівкомуненергія».

Визначення товарних меж ринку

- (19) Відповідно до пункту 5.1. Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (20) Пунктом 1.3. Методики визначено ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (21) Пункт 3 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлює, що виконавцем послуг з постачання теплової енергії є **теплопостачальна організація**.
- (22) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що до комунальних послуг відносяться послуги з постачання теплової енергії.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» **житлово-комунальні послуги** – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг, а **виконавець комунальної послуги** – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору.
- (24) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про теплопостачання»,:
- **постачання теплової енергії** (теплопостачання) – це господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору;
 - **система централізованого теплопостачання** – сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання;
 - **теплоносій** – рідка або газоподібна речовина, що циркулює у трубах або каналах і передає теплову енергію в системах теплопостачання, опалення, вентиляції та технологічних установках.
- (25) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, які не мають товарів - замінників.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (26) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (27) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальними межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

- (28) Споживачами послуг КП «Здолбунівкомуненергія» є, зокрема, фізичні особи, які отримують послуги з централізованого опалення від Підприємства внаслідок того, що системи теплозабезпечення їх приміщень (житлових та нежитлових) приєднані (підключені) саме до теплових мереж КП «Здолбунівкомуненергія».
- (29) Ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №308 (далі — Ліцензійні умови).
- (30) Відповідно до пункту 1.4 Ліцензійних умов, місце провадження господарської діяльності - територія розташування об'єкта у сфері теплопостачання, де розміщені теплогенеруючі установки, у межах якої провадиться виробництво теплової енергії та яке зазначається у відомості про місця провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії.
- (31) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних вище послуг, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність *у межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування)*. Прокладення ж інших теплових мереж – поряд з існуючими, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (32) КП «Здолбунівкомуненергія» здійснює діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, надання послуг з централізованого опалення у м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області у межах мереж, що використовуються (експлуатуються) та є у власності та/або господарському віданні Підприємства для надання вищезазначених послуг мешканцям м. Здолбунів, у відповідності до ліцензій, виданих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг згідно до постанови «Про видачу ліцензій з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії КП "Здолбунівкомуненергія" Здолбунівської міської ради» від [REDACTED]:
- на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії) [REDACTED];
 - з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами [REDACTED];
 - з постачання теплової енергії [REDACTED].
- (33) Зазначені ліцензії, відповідно до частини шостої статті 21 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (зі змінами), є чинними і продовжують діяти, оскільки ліцензії підприємства які діяли на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є безстроковими.
- (34) Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними межами ринку надання послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, є територіальні (географічні) межі м. Здолбунів Рівненського району Рівненської

області в межах мереж, що експлуатуються Підприємством для надання вищезазначених послуг мешканцям м. Здолбунів.

Проміжок часу, стосовно якого має визначитися становище суб'єкта господарювання на ринку – часові межі ринку

- (35) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (36) Частиною третьою статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що договір про надання комунальних послуг укладається строком на один рік. Якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.
- (37) Відповідно до умов договорів, які згідно вимог законодавства у сфері житлово-комунальних послуг були укладені між КП «Здолбунівкомуненергія» та споживачами послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, встановлено, що такі договори набирають чинності з дня їх підписання та діють до 31 грудня року, в якому вони укладені, та вважаються щорічно продовженими на наступний календарний рік, якщо за місяць до закінчення цього терміну не буде заявлено однією із сторін про відмову від Договору або його перегляд.
- (38) Зазначене свідчить про те, що структура товарно-грошових відносин на ринку послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування є сталою протягом календарного року.
- (39) З урахуванням наведеного, часовими межами ринку послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування визначено 2020-2021рр. та січень – липень 2022 року.

Визначення потенційних конкурентів

- (40) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують такі можливості; які встановлюють такі товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (41) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (42) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів, якого реалізація вироблених товарів, або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (43) Частиною першою статті 5 Закону України „Про природні монополії” обумовлено, що транспортування теплової енергії віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій і підпадає під державне регулювання. Ринок в даній сфері діяльності знаходиться в стані природної монополії, характерні ознаки якого визначені у абзаці першому частини першої статті 1 зазначеного Закону.
- (44) До суміжних ринків, що регулюються відповідно до статті 6 цього Закону, належать виробництво теплової енергії та постачання теплової енергії.
- (45) Отже, внаслідок технологічних особливостей постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, а також враховуючи те, що ринок послуг у сфері теплопостачання для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (46) Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними) групами та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (47) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (48) Бар'єрами для вступу на даний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами.

Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (49) КП «Здолбунівкомуненергія» надає послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування мешканцям м. Здолбунів на підставі безстрокових ліцензій на виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії.

- (50) Ліцензії, відповідно до частини шостої статті 21 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (зі змінами), є чинними і продовжують діяти, оскільки ліцензії підприємства які діяли на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є безстроковими.
- (51) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг, конкуренція на ринку відсутня: КП «Здолбунівкомуненергія» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування у територіальних (географічних) межах м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області, де розташовані власні діючі теплопостачальні мережі, які знаходяться у його володінні та користуванні.
- (52) Відтак, у споживачів послуг з централізованого опалення у м. Здолбунів Рівненської області (де розташовані власні діючі теплопостачальні мережі Підприємства, які знаходяться у його володінні та користуванні), альтернатива відсутня.
- (53) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (54) Таким чином, підсумовуючи усе вищевикладене, відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та до пункту 2.1.11. Методики, за результатами проведеного дослідження за період діяльності впродовж 2020-2021рр. та січня-липня 2022 року, встановлено, що КП «Здолбунівкомуненергія» на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування в територіальних (географічних) межах м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області, де розташовані теплопостачальні мережі, що знаходяться у його володінні та/або користуванні, займає монопольне (домінуюче) становище, як таке, що не має жодного конкурента.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (55) За результатами аналізу матеріалів, отриманих Відділенням внаслідок здійсненого дослідження в ході розгляду заяви [REDACTED] та цієї справи щодо правомірності дій КП «Здолбунівкомуненергія» при нарахуванні плати за послуги з постачання теплової енергії мешканцям багатоквартирних будинків, в діях КП «Здолбунівкомуненергія» виявлено порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування (надалі - МЗК) з огляду на наступне.

- (56) І. В ході розгляду справи встановлено, що в будинку [REDACTED] в м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області всього 48 квартир.
- (57) Серед них обліковується в КП «Здолбунівкомуненергія» 29 абонентів, що користуються послугою з централізованого опалення. Це абоненти за наступними номерами квартир: 2, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 45, 46.
- (58) Відключені від централізованого опалення (з автономним опаленням) 19 квартир. Це наступні квартири: 1, 3, 5, 9, 15, 17, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 32, 36, 40, 43, 44, 47, 48.
- (59) За інформацією, наданою КП «Здолбунівкомуненергія» листом № 09-1353 від 07.09.2021, загальна площа квартир з централізованим опаленням вираховується сумуванням площ всіх абонентів, які користуються послугою централізованого опалення. По будинку [REDACTED] в м. Здолбунів дана сума складає 1116,10 м². При цьому загальна площа на будівлю згідно даних технічного паспорту 2127 м².
- (60) В будинку [REDACTED] в м. Здолбунів встановлено загальнобудинковий засіб обліку теплової енергії. Зняття показників здійснюється шляхом візуального огляду та фіксування у відповідному акті в останній день кожного місяця представником теплопостачаючої організації та представником ОСББ.
- (61) Вищевказаним листом КП «Здолбунівкомуненергія» повідомило, що підприємством не проводиться нарахування плати за опалення місць загального користування в зв'язку з тим, що хоча Методику розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, яка введена в дію з 25.01.2019, затверджено Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22.11.2018 № 315 (надалі – Методика), але, наразі теплопостачальні підприємства не можуть застосовувати нову Методику розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг та здійснювати будь-які додаткові нарахування плати, посиляючись на нову Методику. *Методика може застосовуватися лише після укладення споживачами нових договорів з виконавцями комунальних послуг (за вимогами нового Закону № 2189 «Про житлово-комунальні послуги»).* До того часу нарахування населенню за комунальні послуги має здійснюватися за чинними договорами та правилами. *Тобто, теплопостачальні підприємства не можуть розподіляти тепло відповідно до нової Методики, оскільки це є прямим порушенням умов чинних договорів зі споживачами.*
- (62) Тим же листом КП «Здолбунівкомуненергія» інформувало Відділення, що Підприємством не укладалось договорів зі споживачами на опалення МЗК, накази стосовно порядку нарахування плати за опалення МЗК по Підприємству відсутні.
- (63) Для з'ясування, яким чином КП «Здолбунівкомуненергія» здійснюються нарахування плати споживачам централізованого опалення будинку [REDACTED] в м. Здолбунів, Відділенням отримано приклад розрахунку розподілу обсягу спожитих послуг від КП «Здолбунівкомуненергія»:

Таблиця

місяць, рік	Загальна площа квартир з ЦО, м ²	Загальна к-сть Гкал. по буд.	к-сть Гкал/м ² ¹⁾	площа кв. 2, кв. 19, кв. 33	к-сть Гкал. по відповідній квартирі ²⁾	нарахування, грн. ³⁾
листопад 2019	1116,10	19,74	0,01769	44,20 30,40 40,70	0,781898 0,537776 0,719983	1689,80 1162,21 1555,99

1) Кількість гікалорій на квадратний метр визначається діленням загальної к-сті Гкал по будинку на загальну площу квартир з ЦО.
 $19,74 / 1116,10 = 0,01769 \text{ Гкал/м}^2$

2) К-сть Гкал по квартирі визначається множенням к-сті Гкал/м² на площу квартири.

кв. 2 $0,01769 * 44,20 = 0,781898 \text{ Гкал}$

кв. 19 $0,01769 * 30,40 = 1,537776 \text{ Гкал}$

кв. 33 $0,01769 * 40,70 = 0,719983 \text{ Гкал}$

3) Нарахування плати визначається множенням к-сті Гкал по відповідній квартирі на тариф. В даному періоді тариф складав 2161,15 грн./Гкал.

кв. 2 $0,781898 * 2161,15 = 1689,80 \text{ грн.}$

кв. 19 $0,537776 * 2161,15 = 1162,21 \text{ грн.}$

кв. 33 $0,719983 * 2161,15 = 1555,99 \text{ грн.}$

- (64) Встановлено, що в будинку [REDACTED] в м. Здолбунів часткове централізоване опалення.
- (65) За інформацією ОСББ «[REDACTED]», яке обслуговує будинок заявника, [REDACTED], отриманою Відділенням на вимогу про надання інформації листом від 27.09.2021 № 17 (вх. від 30.09.2021 № 63-01/3452) встановлено, що представник ОСББ «[REDACTED]» знімає та передає показники загальнобудинкового засобу обліку теплової енергії та передає представнику КП «Здолбунівкомуненергія» - майстру обліку в телефонному режимі в кінці кожного місяця.
- (66) Розподіл обсягів поставленої теплової енергії між споживачами будинку [REDACTED] в м. Здолбунів здійснює КП «Здолбунівкомуненергія».
- (67) Крім цього, ОСББ «[REDACTED]» повідомило вищезазначеним листом, що прилади опалення в під'їздах будинку [REDACTED] в м. Здолбунів в наявності, опалення в під'їздах вказаного будинку в опалювальні періоди 2019-2021рр. здійснювалося.
- (68) Тобто, Відділенням встановлено, що сплачують за теплову енергію, використану на опалення МЗК, лише ті споживачі, які користуються централізованим теплопостачанням. Тобто, показники загальнобудинкового лічильника обліку теплової енергії в будинку [REDACTED] в м. Здолбунів, із частковим централізованим опаленням, розподіляються лише між споживачами централізованого опалення пропорційно займаній площі житла, а споживачі зі встановленим індивідуальним (автономним) опаленням участі у витратах, спрямованих на опалення МЗК, не беруть.
- (69) Міністерство розвитку громад та територій України (надалі – Мінрегіон) листом № 7/11/16788-21 від 05.11.2021 (вх. № 63-01/702К від 08.11.2021) на звернення Антимонопольного комітету України стосовно правомірності дій КП «Здолбунівкомуненергія» при розподілу загальної кількості спожитої будинком теплової енергії повідомило наступне.
- (70) «Відповідно до частини першої та другої статті 12 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» власники

квартир, як співвласники місць загального користування, повинні брати участь у витратах на утримання будинку пропорційно опалювальній площі житла.

- (71) Всі співвласники будинку сплачують за весь обсяг теплової енергії, витрачений на опалення місць загального користування та функціонування системи тепlopостачання будинку. Залишок теплової енергії, спожитої будинком, розподіляється між приміщеннями (житловими/нежитловими), до яких безпосередньо постачається тепла енергія.
- (72) Місця загального користування багатоквартирного житлового будинку - це приміщення, призначені для забезпечення експлуатації будинку та побутового обслуговування мешканців будинку (горища, підвали, тощо). За рахунок тепловиділень від ізолюваних розподільчих трубопроводів, які розташовані в підвалах (місці загального користування будинку) створюються благоприємні умови для нормального функціонування мереж водопостачання та водовідведення та інших інженерних комунікацій.
- (73) За Цивільним кодексом України система опалення відноситься до сантехнічного обладнання і належить мешканцям на праві спільної сумісної власності, якщо вона обслуговує більше однієї квартири.
- (74) Повідомляємо, що наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 31.10.2006 № 359 «Про затвердження Методики розрахунку кількості теплоти, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків, та визначення плати за їх опалення», який зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 27.11.2006 за № 1237/13111 втратив чинність з 25.01.2019.
- (75) Звертаємо увагу на те, що протягом опалювального періоду 2020/2021 років організацією, що здійснює постачання теплової енергії для згаданого будинку розподіл послуги на опалення місць загального користування повинен був здійснюватися в наступному порядку.
- (76) Відповідно до пункту 3 розділу VI Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII (зі змінами) (далі - Закон про ЖКП), якщо у багатоквартирному будинку до дня завершення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантинном, встановленим Кабінетом Міністрів України, об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку прийнято рішення про визначення моделі організації договірних відносин з виконавцем послуги з постачання теплової енергії, то нарахування за спожиту теплову енергію проводиться відповідно до Правил надання послуг з постачання теплової енергії, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830 (надалі - Правила № 830).
- (77) У випадку дії договірних відносин передбачених Правилами № 830 розподіл теплової енергії проводиться відповідно до вимог Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22.11.2018 № 315, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 28.12.2018 за № 1502/32954 (надалі - Методика № 315).
- (78) Методика № 315 встановлює порядок визначення обсягів спожитої у будівлі теплової енергії на опалення житлових та нежитлових приміщень, які є самостійними об'єктами нерухомого майна, опалення місць загального користування, гаряче водопостачання (у разі обліку теплової енергії у гарячій

воді), забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції), порядок розподілу обсягів спожитих комунальних послуг з постачання теплової енергії, порядок розподілу обсягів спожитих комунальних послуг з постачання теплової енергії тощо.

- (79) Якщо у багатоквартирному будинку об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку не прийнято рішення про визначення моделі організації договірних відносин з виконавцем послуги з постачання теплової енергії, то нарахування плати за спожиту теплову енергію проводиться відповідно до Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила № 630).
- (80) Відповідно до пункту 12 Правил № 630 плата за послуги нараховується згідно з показаннями будинкового засобу обліку теплової енергії. У разі встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії у багатоквартирному будинку, де окремі або всі квартири обладнані квартирними засобами обліку теплової енергії, споживачі, які не мають таких засобів обліку та які не передали виконавцю показання квартирних засобів обліку теплової енергії, оплачують таку послугу за показаннями будинкового засобу обліку теплової енергії пропорційно опалюваній площі (об'єму) квартири, не враховуючи витрати теплової енергії виконавця, юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, які є власниками або орендарями приміщень у цьому будинку, та сумарних витрат тепла за показаннями усіх квартирних засобів обліку.
- (81) При цьому, згідно із пунктом 28 Правил № 630 споживачі, які встановили у квартирі багатоквартирного будинку індивідуальні системи опалення, квартирні лічильники тепла оплачують послуги з централізованого опалення місць загального користування будинку. Для визначення витрат теплової енергії слід використовувати проектні дані річного споживання теплової енергії або дані теплової потужності систем опалення місць загального користування, або розрахунковий метод за чинними будівельними нормами.
- (82) Витрати теплової енергії на опалення місць загального користування мають розподілятися на всіх мешканців багатоквартирного будинку, помешкання яких: підключені до систем централізованого опалення; обладнані квартирними приладами обліку теплової енергії; з індивідуальним опаленням».
- (83) Абзацом четвертим пункту 24 розділу «Порядок обліку послуги» Правил № 830 передбачено, що обсяг теплової енергії, витраченої на опалення місць загального користування та допоміжних приміщень будівлі, а також на забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання, розподіляється також на споживачів, приміщення яких обладнані індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання або відокремлені (відключені) від системи (мережі) централізованого опалення (теплопостачання) та постачання гарячої води.
- (84) Відповідно до абзацу п'ятого пункту 24 цього ж розділу Правил № 830, якщо проектом на будівлю/будинок було передбачено встановлення приладів опалення у місцях загального користування та допоміжних приміщеннях, але вони були демонтовані, то для забезпечення нормативної температури у цих приміщеннях такі прилади опалення повинні бути відновлені виконавцем послуг з управління багатоквартирним будинком.
- (85) Таким чином, співвласники квартир повинні брати участь у витратах на утримання будинку пропорційно займаній площі житла. Відключення від мереж

централізованого опалення та гарячого водопостачання не є підставою для звільнення мешканців від такої участі.

- (86) Визначений за допомогою вузла (вузлів) комерційного обліку (у випадках, передбачених частиною другою статті 9 Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”, - за розрахунковим або середнім обсягом споживання) **обсяг спожитої у будівлі теплової енергії включає обсяги теплової енергії на опалення житлових та нежитлових приміщень, які є самостійними об’єктами нерухомого майна, опалення місць загального користування, гаряче водопостачання (у разі обліку теплової енергії у гарячій воді), забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції) та розподіляється між споживачами в порядку, визначеному статтею 10 Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”.**
- (87) Абзацом першим пункту 24 розділу «Порядок обліку послуги» Правил № 830 встановлено, що розподіл між споживачами обсягу спожитої у будівлі послуги здійснюється з урахуванням показань вузлів розподільного обліку/приладів-розподільювачів теплової енергії, а у разі їх відсутності - пропорційно опалюваній площі (об’єму) приміщення споживача відповідно до Методики розподілу.
- (88) За інформацією, наданою КП «Здолбунівкомуненергія» листом № 09-1948 від 22.11.2021 (вх. від 29.11.2021 № 63-01/4042) на вимогу Відділення, у місті Здолбунів 112 багатоквартирних житлових будинків, яким послуги з постачання теплової енергії надаються КП «Здолбунівкомуненергія». З них 62 будинки обладнані приладами комерційного обліку теплової енергії. Оплата за послуги в них нараховується аналогічно, як в будинку [REDACTED].
- (89) Дії КП «Здолбунівкомуненергія», які полягають у встановленні плати за послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення місць загального користування лише споживачам, які користуються централізованим теплопостачанням та не мають квартирних засобів обліку тепла, (з загальнобудинковим лічильником обліку теплової енергії) призводять до ущемлення інтересів споживачів, які не мають альтернативи, оскільки платять згідно показань загальнобудинкового лічильника пропорційно площі своєї квартири, і всі витрати теплової енергії на опалення місць загального користування, а також втрати теплової енергії у трубопроводах та в обладнанні внутрішньобудинкової системи опалення поза межами опалюваних приміщень, розподілені лише на цих споживачів.
- (90) **II.** За інформацією, наданою КП «Здолбунівкомуненергія» листом № 09-1353 від 07.09.2021 Підприємством не укладалось договорів зі споживачами на опалення МЗК.
- (91) Разом з тим, як зазначалося вище, за інформацією, наданою КП «Здолбунівкомуненергія» листом № 09-1353 від 07.09.2021, у вищевказаному будинку [REDACTED] в м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області всього 48 квартир. З них відключені від централізованого опалення (з індивідуальним автономним опаленням) 19 квартир (це наступні квартири: 1, 3, 5, 9, 15, 17, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 32, 36, 40, 43, 44, 47, 48). Ці квартири (споживачі) взагалі не обліковуються в КП «Здолбунівкомуненергія», тобто, вищевказані споживачі не сплачують жодних коштів до КП «Здолбунівкомуненергія», між ними та КП «Здолбунівкомуненергія» жодних договорів про надання послуг не укладено.

- (92) Пунктом 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.
- (93) Оскільки зазначений будинок № [REDACTED] в м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області обладнаний загальнобудинковим приладом обліку теплової енергії, то КП «Здолбунівкомуненергія» **не зацікавлене** здійснювати роботу по укладенню договорів зі всіма споживачами теплової енергії, а здійснює нарахування плати за послугу теплопостачання за фактично використаними усім будинком Гкал лише споживачам, з якими укладено договори на постачання теплової енергії, пропорційно їх опалювальних площ.
- (94) Однак, згідно підпункту 12 пункту 42 розділу «Права та обов'язки споживача» Правил № 830 споживач має право відключитися від систем (мереж) централізованого опалення (теплопостачання) відповідно до Порядку відключення споживачів від систем централізованого опалення та постачання гарячої води, затвердженого наказом Мінрегіону від 26 липня 2019 р. № 169; це право не звільняє споживача від зобов'язання відшкодовувати частину обсягу теплової енергії на задоволення загальнобудинкових потреб на опалення, який складається з обсягу теплової енергії на опалення місць загального користування і допоміжних приміщень будинку та обсягу теплової енергії на забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції).
- (95) Пунктом 13 «Порядку відключення споживачів від систем централізованого опалення та постачання гарячої води», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 26.07.2019 № 169, передбачено, що після завершення робіт із відокремлення (відключення) квартири чи нежитлового приміщення від ЦО (централізованого опалення) та ГВП (гарячого водопостачання) складається акт про відокремлення (відключення) квартири/нежитлового приміщення від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води.
- (96) Такий акт підписується присутніми під час відокремлення (відключення) власником квартири чи нежитлового приміщення і представником виконавця комунальної послуги з постачання теплової енергії, представником виконавця комунальної послуги з постачання гарячої води, представником виконавця робіт з обслуговування внутрішньобудинкових систем теплопостачання, представником виконавця робіт з обслуговування внутрішньобудинкових систем постачання гарячої води, а також іншим суб'єктом господарювання у разі залучення його власником для виконання робіт з відокремлення (відключення).
- (97) Після підписання акту виконавець відповідної комунальної послуги повідомляє власника про перегляд умов або розірвання договору про надання послуги.
- (98) Тобто, відокремлення (відключення) квартири чи нежитлового приміщення від ЦО (централізованого опалення) та ГВП (гарячого водопостачання) автоматично не припиняє укладених договорів про надання послуг постачання теплової енергії та централізованого постачання гарячої води.
- (99) Відповідно до пункту 38 розділу «Порядок оплати послуг» Правил № 830, споживач не звільняється від оплати послуги у частині відшкодування витрат за частину обсягу теплової енергії на задоволення загальнобудинкових потреб на опалення, який складається з обсягу теплової енергії на опалення місць загального користування і допоміжних приміщень будинку та обсягу теплової енергії на

забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції), у разі відключення (відокремлення) його квартири або нежитлового приміщення від мереж (систем) централізованого опалення (теплопостачання).

- (100) Підпунктом 13 пункту 45 розділу «Права та обов'язки споживача» Правил № 830 передбачено, що індивідуальний споживач зобов'язаний у разі відключення його приміщення від систем (мереж) централізованого опалення (теплопостачання) в установленому законодавством порядку відшкодовувати частину обсягу теплової енергії на задоволення загальнобудинкових потреб на опалення, який складається з обсягу теплової енергії на опалення місць загального користування і допоміжних приміщень будинку та обсягу теплової енергії на забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції).
- (101) Отже, користуючись монопольним (домінуючим) становищем, Підприємство неправомірно здійснює нарахування плати за послуги постачання теплової енергії, що призводить до додаткового фінансового навантаження на окремих споживачів, завищення вартості послуг, що в свою чергу призводить до ущемлення прав споживачів цих послуг.
- (102) Тобто, КП «Здолбунівкомуненергія», нараховуючи плату за надання послуг з опалення з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, лише тим споживачам послуг, з якими укладено договори на постачання теплової енергії, згідно загальнобудинкового приладу обліку спожитого тепла, маючи зацікавленість за надані послуги отримувати фінансові надходження в повному розмірі, не вживало належних заходів, спрямованих на укладання договорів з усіма споживачами за використання теплової енергії, що призвело до несанкціонованого відбору теплової енергії (без укладення відповідного договору, приладів обліку) окремими споживачами та, відповідно, несплати ними жодних грошових коштів за це.
- (103) Враховуючи те, що становище КП «Здолбунівкомуненергія» у період впродовж 2020-2021рр. та січня-липня 2022 року на визначеному ринку є монопольним, споживачі його послуг, не мали можливості вибору іншого постачальника послуг з постачання теплової енергії та були змушені користуватися послугами, які надаються Підприємством.
- (104) Бездіяльність КП «Здолбунівкомуненергія», яка полягає у невжитті належних заходів, спрямованих на укладання договорів на постачання теплової енергії з усіма споживачами зазначених послуг багатоквартирних житлових будинків, призводить до надмірного завищення вартості послуг окремим мешканцям, які змушені сплачувати за споживання послуг згідно загальнобудинкового приладу обліку тепла, тобто, сплачують за тих споживачів, які під'єднані до внутрішньобудинкових мереж теплопостачання, не мають приладів обліку тепла, не мають укладених договорів на послуги теплопостачання (у тому числі на опалення транзитних трубопроводів), що у свою чергу призвело до ущемлення інтересів мешканців - споживачів послуг централізованого опалення.
- (105) Таким чином, для окремих споживачів централізованого теплопостачання створюються дискримінаційні умови, які були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку надання послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування в територіальних межах м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області.

- (106) За умов існування значної конкуренції на ринку така поведінка КП «Здолбунівкомуненергія» була б неможливою, оскільки, маючи зацікавленість щодо продажу свого товару – послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, Підприємство вживало б заходи щодо дотримання положень законодавства у сфері житлово-комунальних послуг, а також дотримання прав та інтересів споживачів.
- (107) Виконавець послуг з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення вживав би заходи, спрямовані на укладення договорів на постачання теплової енергії з усіма споживачами зазначених послуг.
- (108) В свою чергу, за наявності значної конкуренції на ринку, споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (108) На Подання з попередніми висновками у Справі, яке було надіслано Відповідачу листом від 17.08.2022 № 63-02/1454, КП «Здолбунівкомуненергія» надало відповідь листом від 29.08.2022 № 09-611 (вх. № 63-01/961 від 29.08.2022). Зазначена відповідь не містить заперечень Відповідача на Подання з попередніми висновками у Справі.
- (109) Відповідач повідомив, що Підприємством проводиться робота щодо визначення співвласниками-мешканцями багатоквартирних будинків способу визначення обсягу теплової енергії, витраченої на загальнобудинкові потреби будинку/будівлі. Для цього на сайті Підприємства в розділі «Новини та оголошення» (що знаходиться за посиланням: <https://kp-zke.site123.me/>) оприлюднено оголошення-звернення до споживачів.
- (110) Відповідно до вищевказаного оголошення Підприємство пропонує споживачам визначитися та обрати спосіб/метод визначення обсягу теплової енергії, витраченої на опалення місць загального користування, допоміжних приміщень та на функціонування внутрішньобудинкових систем опалення будинку/будівлі, оформити прийняте рішення належним чином (протокольно або в інший спосіб) та офіційно повідомити комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» до 24.09.2022, стверджуючи, що це передбачено вимогами частини п'ятої розділу IV Методики, затвердженої Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22.11.2018 № 315.
- (111) Однак, частиною п'ятою розділу IV Методики передбачено: «У разі відсутності встановлених вузлів розподільного обліку / приладів-розподільовачів теплової енергії у МЗК та допоміжних приміщеннях обсяг теплової енергії, витрачений на загальнобудинкові потреби опалення будівлі/будинку, визначається відповідно до проекту будівлі/будинку або за результатом енергоаудиту. Рішення про застосування (не застосування) результатів енергетичного аудиту приймається співвласниками будівлі/будинку в міжопалювальний період, про що письмово повідомляється виконавець розподілу комунальної послуги.
- (112) Тобто, споживачі не повинні визначатися та обирати спосіб/метод визначення обсягу теплової енергії, витраченої на опалення місць загального користування, допоміжних приміщень та на функціонування внутрішньобудинкових систем

опалення будинку/будівлі, та, тим більше, оформляти прийняте рішення належним чином (протокольно або в інший спосіб).

- (113) Більше того, підпунктом 9 пункту 48 Правил № 830 передбачено, що **виконавець зобов'язаний** у разі укладення індивідуального договору або індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем здійснювати розподіл загальнобудинкового обсягу спожитої теплової енергії між співвласниками багатоквартирного будинку згідно з Методикою розподілу та договорами.
- (114) Частиною 11 розділу IV Методики встановлено, що якщо проектом на будівлю/будинки було передбачено встановлення приладів опалення у МЗК та допоміжних приміщеннях, але вони були демонтовані, то для забезпечення нормативної температури у цих приміщеннях такі прилади опалення повинні бути відновлені виконавцем послуг з управління багатоквартирним будинком.
- (115) Частиною 12 розділу IV Методики передбачено, що обсяг теплової енергії, витрачений на загальнобудинкові потреби опалення будівлі/будинку, розподіляється між усіма власниками (співвласниками) приміщень будівлі/будинку (включаючи приміщення з індивідуальним опаленням та окремі приміщення з транзитними мережами опалення) пропорційно до загальних/опалюваних площ/об'ємів їх житлових/нежитлових приміщень.
- (116) КП «Здолбунівкомуненергія» повідомило Відділення, що удосконалюється програма, яка застосовується абонентською службою Підприємства для розрахунку нарахувань плати за послугу з постачання теплової енергії щодо запровадження блоку, яким буде розраховуватись обсяг споживання теплової енергії на загальнобудинкові потреби та, відповідно, розподіл цього обсягу на всіх співвласників будинку/будівлі. З початком опалювального сезону 2022/2023 рр. Підприємство буде нараховувати вартість послуг з постачання теплової енергії у відповідності до положень Методики, з урахуванням визначення та розподілу витрат теплової енергії на загальнобудинкові потреби.
- (117) Листом від 23.08.2022 № 09-603 (вх. від 24.08.2022 № 63-01/936) КП «Здолбунівкомуненергія» повідомило Відділення, що в опалювальному періоді 2021-2022 рр. Підприємство не здійснювало визначення та розподіл теплової енергії між споживачами, спожитої на загально будинкові потреби опалення.
- (118) Також КП «Здолбунівкомуненергія» повідомило, що на офіційному веб-сайті Підприємства 01 жовтня 2021 розміщено Типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 830 (зі змінами), отже це є публічний договір, укладений зі споживачами Підприємства (надалі – Договір).
- (119) Однак, встановлено, що КП «Здолбунівкомуненергія» не дотримується умов свого ж договору, оскільки згідно пункту 22 Договору розподіл обсягу теплової енергії, спожитої в будинку, згідно з вимогами Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання” здійснює виконавець, а відповідно до підпункту 11 пункту 41 Договору споживач зобов'язаний у разі відключення його приміщення від систем (мереж) централізованого опалення (теплостачання) в установленому законодавством порядку відшкодовувати частину обсягу теплової енергії на задоволення загальнобудинкових потреб на опалення, який складається з обсягу теплової енергії на опалення місць загального користування і допоміжних приміщень будинку та обсягу теплової енергії на забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції).
- (120) Отже, порушення не припинені.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (121) Таким чином, матеріалами Справи доведено, а КП «Здолбунівкомуненергія» не спростовано, що Підприємство, займаючи впродовж 2020-2021рр. та січня-липня 2022 року монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування в територіальних (географічних) межах м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області, де розташовані теплопостачальні мережі, що знаходяться у його володінні та/або користуванні, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %, своїми діями та бездіяльністю, а саме:
- діями, які полягають у встановленні плати за послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення місць загального користування у багатоквартирних будинках з частковим централізованим опаленням лише споживачам, які користуються централізованим теплопостачанням та не мають квартирних засобів обліку тепла (із загальнобудинковим лічильником обліку теплової енергії), - вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, та яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку;
 - бездіяльності, яка полягає у невжитті належних заходів, спрямованих на укладення договорів на постачання теплової енергії з усіма споживачами зазначених послуг у багатоквартирних будинках (у тому числі постачання теплової енергії на опалення місць загального користування та транзитних трубопроводів), внаслідок чого Підприємство неправомірно здійснює нарахування плати за послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, - вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, та яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (122) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (123) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останні звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(124) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за 2021 рік, дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2021 році КП «Здолбунівкомуненергія» становив [REDACTED].

(125) При визначенні розміру штрафу враховано такі обставини:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Здолбунівкомуненергія» триває (більше трьох років);
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Здолбунівкомуненергія» не припинені;
- КП «Здолбунівкомуненергія» є підприємством критичної інфраструктури в м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]) за період діяльності впродовж 2020-2021рр. та січня-липня 2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування в територіальних (географічних) межах м. Здолбунів Рівненського району Рівненської області, де розташовані теплопостачальні мережі, що знаходяться у його володінні та/або користуванні, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.
2. Визнати дії комунального підприємства «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]) щодо встановлення плати за послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення місць загального користування у багатоквартирних будинках з частковим централізованим опаленням лише споживачам, які користуються централізованим теплопостачанням та не мають квартирних засобів обліку тепла (із загальнобудинковим лічильником обліку теплової енергії), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, та яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
3. Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вчинення порушення, зазначеного у пункті 2 резолютивної частини

рішення, накласти на комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]).

4. Визнати бездіяльність комунального підприємства «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]) що полягає у невжитті належних заходів, спрямованих на укладення договорів на постачання теплової енергії з усіма споживачами зазначених послуг у багатоквартирних будинках (у тому числі постачання теплової енергії на опалення місць загального користування та транзитних трубопроводів), внаслідок чого Підприємство неправомірно здійснює нарахування плати за послуги з постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку надання послуг постачання теплової енергії для потреб централізованого опалення, в тому числі послуг з централізованого опалення місць загального користування, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, та яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вчинення порушення, зазначеного у пункті 4 резолютивної частини рішення, накласти на комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]).

6. Зобов'язати комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради ([REDACTED]) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначені в пунктах 2 та 4 резолютивної частини рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», комунальне підприємство «Здолбунівкомуненергія» Здолбунівської міської ради зобов'язане протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ